

Βρυξέλλες, 4 Σεπτεμβρίου 2025
(OR. en)

12460/25
ADD 1

Διοργανικός φάκελος:
2025/0809 (NLE)

COLAC 137
POLCOM 221
SERVICES 53
FDI 48

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	3 Σεπτεμβρίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Θέμα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της πρότασης ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας πολιτικής, οικονομικής και συνεργατικής στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού, αφετέρου

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 809 annex.

συνημμ.: COM(2025) 809 annex

Βρυξέλλες, 3.9.2025
COM(2025) 809 final

ANNEX 1 – PART 1/4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

πρότασης ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας πολιτικής, οικονομικής και συνεργατικής στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού, αφετέρου

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ
ΤΗΣ, ΑΦΕΝΟΣ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΟΥ ΜΕΞΙΚΟΥ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ,

Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,

Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ,

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΟΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΟΥΓΓΑΡΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΤΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,

Η ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο εξής κράτη μέλη,

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, στο εξής «Ένωση» ή «ΕΕ»,

αφενός, και

οι Ηνωμένες Πολιτείες του Μεξικού, στο εξής Μεξικό,

αφετέρου,

στο εξής αναφερόμενες από κοινού ως συμβαλλόμενα μέρη,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τους ισχυρούς πολιτιστικούς, πολιτικούς και οικονομικούς δεσμούς που ενώνουν τα συμβαλλόμενα μέρη·

ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την προσήλωσή τους στις δημοκρατικές αρχές, στο κράτος δικαίου, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις θεμελιώδεις ελευθερίες, καθώς και στην καταπολέμηση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής, τα οποία αποτελούν τη βάση της εταιρικής σχέσης και της συνεργασίας τους·

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι η συμφωνία για την οικονομική εταιρική σχέση, τον πολιτικό συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 8 Δεκεμβρίου 1997, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση των δεσμών αυτών·

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ την κοινή τους δέσμευση που εκφράστηκε στη δήλωση του Σαντιάγο, της 27ης Ιανουαρίου 2013, για τον εκσυγχρονισμό και την αντικατάσταση της υφιστάμενης συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης, πολιτικού συντονισμού και συνεργασίας, ώστε να αντικατοπτρίζεται η νέα πολιτική και οικονομική πραγματικότητα που διαμορφώθηκε, καθώς και η πρόοδος που σημειώθηκε στη στρατηγική εταιρική σχέση τους·

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού (στο εξής: ενδιάμεση συμφωνία ΕΕ-Μεξικού για το εμπόριο), η οποία εγκαθιδρύει ζώνη ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και του Μεξικού, υπεγράφη στις [X]·

ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΣ τον σφαιρικό χαρακτήρα της σχέσης τους και τη σημασία της διαμόρφωσης συνεκτικού πλαισίου για την περαιτέρω προώθηση της σχέσης αυτής·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ το καθεστώς τους ως στρατηγικών εταίρων και την αποφασιστικότητά τους να ενισχύσουν περαιτέρω και να εμβαθύνουν την εταιρική τους σχέση, τη διεθνή συνεργασία και τον διάλογό τους, με στόχο την προώθηση των κοινών συμφερόντων και αξιών τους·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να ενισχύσουν τη συνεργασία για διμερή, περιφερειακά, διπεριφερειακά και διεθνή ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία ενός ισχυρού και αποτελεσματικού πολυμερούς συστήματος, βασισμένου στο διεθνές δίκαιο, για τη διατήρηση της ειρήνης, την πρόληψη των συγκρούσεων και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας, καθώς και για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων·

ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να επεκτείνουν και να διαφοροποιήσουν τις εμπορικές τους σχέσεις σύμφωνα με τη συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: συμφωνία ΠΟΕ) και τους ειδικούς στόχους και τις διατάξεις που ορίζονται στο μέρος ΙΙΙ της παρούσας συμφωνίας·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΕΠΟΙΘΗΣΗ ότι η παρούσα συμφωνία θα δημιουργήσει ευνοϊκό κλίμα για την ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικών σχέσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, ιδίως όσον αφορά το εμπόριο και τις επενδύσεις, που ενέχουν ουσιαστική σημασία για την επίτευξη της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης, της τεχνολογικής καινοτομίας και του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας προστατεύουν τις επενδύσεις και τους επενδυτές και αποσκοπούν στην τόνωση της αμοιβαία επωφελούς επιχειρηματικής δραστηριότητας, χωρίς να υπονομεύουν το δικαίωμα των συμβαλλόμενων μερών να θεσπίζουν ρυθμίσεις με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον στο έδαφός τους·

ΕΚΦΡΑΖΟΝΤΑΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την έκδοση της απόφασης αριθ. 70/1 που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 25 Σεπτεμβρίου 2015 και περιέχει το έγγραφο αποτελεσμάτων με τίτλο «Να αλλάξουμε τον κόσμο μας: το Θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030» (στο εξής: Θεματολόγιο 2030), τη συμφωνία του Παρισιού στο πλαίσιο της σύμβασης-πλαίσιου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, η οποία συνήφθη στο Παρίσι στις 12 Δεκεμβρίου 2015 (στο εξής: συμφωνία του Παρισιού), καθώς και το Πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών 2015-2030, το οποίο εγκρίθηκε στο Σεντάι στις 18 Μαρτίου 2015 κατά την τρίτη παγκόσμια διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών, το πρόγραμμα δράσης της Αντίς Αμπέμπα της τρίτης διεθνούς διάσκεψης για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης, το οποίο εγκρίθηκε στην Αντίς Αμπέμπα στις 13-16 Ιουλίου 2015, τις δεσμεύσεις της Παγκόσμιας Ανθρωπιστικής Διάσκεψης Κορυφής, οι οποίες εγκρίθηκαν κατά την Παγκόσμια Ανθρωπιστική Διάσκεψη Κορυφής στην Κωνσταντινούπολη στις 23-24 Μαΐου 2016, και το νέο αστικό θεματολόγιο, το οποίο εγκρίθηκε κατά τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη Στέγαση και τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (Habitat III) στο Κίτο στις 20 Οκτωβρίου 2016 (στο εξής: νέο αστικό θεματολόγιο), και ζητώντας την ταχεία εφαρμογή τους·

ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να ξεπεράσουν τις παγκόσμιες προκλήσεις με την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης από οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική άποψη, καθώς και με τη συμβολή στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (στο εξής: ΣΒΑ) και των στόχων του Θεματολογίου 2030·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να ενισχύσουν τη συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ελευθερίας και της ασφάλειας·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τα αμοιβαία οφέλη της ενισχυμένης συνεργασίας στους τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, της έρευνας και της καινοτομίας, καθώς και σε άλλους τομείς κοινού ενδιαφέροντος·

ΕΠΙΝΑΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να προωθήσουν το διεθνές εμπόριο κατά τρόπο που να συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη από οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική άποψη, μέσω εταιρικών σχέσεων με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα, και να εφαρμόσουν την παρούσα συμφωνία κατά τρόπο που συνάδει με την αντίστοιχη νομοθεσία τους και τις διεθνείς δεσμεύσεις τους σε εργασιακά και περιβαλλοντικά θέματα·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία της ενίσχυσης των οικονομικών, εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων τους, καθώς και της προώθησης της απελευθέρωσης του εμπορίου και των επενδύσεων μεταξύ τους, ώστε να επιτευχθεί οικονομική ανάπτυξη, να δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες για τους εργαζομένους και τις επιχειρηματικές κοινότητες κάθε συμβαλλόμενου μέρους, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η παρούσα συμφωνία συμβάλλει στη βελτίωση της ευημερίας των καταναλωτών και στην εξασφάλιση υψηλού βιοτικού επιπέδου και προστασίας των καταναλωτών·

ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΝΤΑΣ τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο έδαφός τους ή υπόκεινται στη δικαιοδοσία τους να τηρούν τις διεθνώς αναγνωρισμένες κατευθυντήριες γραμμές και αρχές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, και να ακολουθούν βέλτιστες πρακτικές υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας διατηρούν το δικαίωμα των συμβαλλόμενων μερών να θεσπίζουν ρυθμίσεις στο έδαφός τους σύμφωνα με την εσωτερική τους νομοθεσία και την ευελιξία των συμβαλλόμενων μερών να επιτυγχάνουν θεμιτούς πολιτικούς στόχους, όπως, μεταξύ άλλων, στόχοι που αφορούν τη δημόσια υγεία, την ασφάλεια, το περιβάλλον, τη δημόσια ηθική και την προώθηση και προστασία της πολιτισμικής πολυμορφίας·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία της διαφάνειας, της χρηστής διαφάνειας και του κράτους δικαίου στο διεθνές εμπόριο και στις επενδύσεις προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων μερών·

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΑ να συνεισφέρουν στην αρμονική ανάπτυξη και επέκταση του διεθνούς εμπορίου και των επενδύσεων με την εξάλειψη των σχετικών εμποδίων μέσω της παρούσας συμφωνίας και να αποφύγουν τη δημιουργία νέων φραγμών για το εμπόριο ή τις επενδύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, οι οποίοι θα μπορούσαν να περιορίσουν τα οφέλη της παρούσας συμφωνίας·

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ ότι, σε περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη αποφασίσουν, στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, να συνάψουν ειδικές συμφωνίες στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, τις οποίες μπορεί να συνάψει η Ένωση σύμφωνα με τον τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ), οι διατάξεις των εν λόγω ειδικών μελλοντικών συμφωνιών δεν θα είναι δεσμευτικές για την Ιρλανδία, εκτός εάν η Ένωση, ταυτόχρονα με την Ιρλανδία όσον αφορά τις αντίστοιχες προγενέστερες διμερείς σχέσεις τους, κοινοποιήσει στο Μεξικό ότι η Ιρλανδία έχει δεσμευτεί από τις εν λόγω μελλοντικές ειδικές συμφωνίες ως κράτος μέλος της Ένωσης σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21 για τη θέση της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο έχει προσαρτηθεί στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΣΕΕ) και στη ΣΛΕΕ. Ομοίως, οποιαδήποτε επακόλουθα εσωτερικά μέτρα της Ένωσης εγκριθούν σύμφωνα με τον τίτλο V του τρίτου μέρους της ΣΛΕΕ για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, δεν δεσμεύουν την Ιρλανδία, εκτός εάν έχει κοινοποιήσει την επιθυμία της να λάβει μέρος σε αυτά ή να τα αποδεχθεί σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21. Σημειώνοντας επίσης ότι τέτοιου είδους μελλοντικές ειδικές συμφωνίες ή επακόλουθα εσωτερικά μέτρα της Ένωσης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του πρωτοκόλλου αριθ. 22 που έχει προσαρτηθεί στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ σχετικά με τη θέση της Δανίας,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

ΜΕΡΟΣ Ι¹

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Στόχοι της συμφωνίας

Οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας είναι:

- α) η καθιέρωση ενισχυμένης στρατηγικής εταιρικής σχέσης, η ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου, καθώς και η εμβάθυνση και η βελτίωση της συνεργασίας σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος·
- β) η προώθηση της αύξησης του εμπορίου και των επενδύσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών με την επέκταση και τη διαφοροποίηση των οικονομικών και εμπορικών σχέσεών τους, οι οποίες αναμένεται να συμβάλουν σε υψηλότερη και πιο βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

¹ Όταν μια διάταξη του παρόντος μέρους περιέχει παραπομπή σε άλλη διάταξη της παρούσας συμφωνίας, η παραπομπή αυτή αναφέρεται σε άλλη διάταξη του ίδιου μέρους, εκτός εάν ορίζεται ρητώς διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 2

Γενικές αρχές

1. Ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών, των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως ορίζονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και σε άλλες συναφείς διεθνείς πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη, καθώς και της αρχής του κράτους δικαίου, αποτελεί τη βάση των εσωτερικών και διεθνών πολιτικών αμφοτέρων των συμβαλλόμενων μερών και συνιστά ουσιώδες στοιχείο της παρούσας συμφωνίας.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν την ισχυρή υποστήριξή τους στις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (στο εξής: ΟΗΕ).
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμμερίζονται την άποψη ότι η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους, τόσο σε κρατικούς όσο και σε μη κρατικούς φορείς, αποτελεί μείζονα απειλή κατά της διεθνούς σταθερότητας και ασφάλειας.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η ανεξέλεγκτη κυκλοφορία συμβατικών όπλων συνιστά απειλή κατά της διεθνούς και της περιφερειακής ειρήνης, ασφάλειας και σταθερότητας και αναγνωρίζουν επίσης ότι είναι αναγκαίο να συνεργάζονται για να διασφαλίσουν την υπεύθυνη μεταφορά συμβατικών όπλων.
5. Τα συμβαλλόμενα μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να προωθήσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλες τις διαστάσεις της, να συμβάλλουν στην επίτευξη των διεθνώς συμφωνημένων στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και να συνεργαστούν για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων περιβαλλοντικών προκλήσεων.

6. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους για την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών και των κοριτσιών.

7. Τα συμβαλλόμενα μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους για την καταπολέμηση των διακρίσεων για οποιονδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένων του φύλου, της φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του σεξουαλικού προσανατολισμού.

8. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να εφαρμόσουν την παρούσα συμφωνία βάσει κοινών αξιών, συμπεριλαμβανομένων των αρχών του διαλόγου, του αμοιβαίου σεβασμού, της ισότιμης εταιρικής σχέσης, της πολυμερούς προσέγγισης, της συνεργασίας και του σεβασμού του διεθνούς δικαίου.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ²

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ, ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 1.1

Πολιτικός διάλογος

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν τον πολιτικό διάλογο και τη συνεργασία τους σε όλα τα επίπεδα, μέσω ανταλλαγών και διαβουλεύσεων για διμερή, περιφερειακά, διπεριφερειακά, διεθνή και πολυμερή ζητήματα.
2. Στόχος του πολιτικού διαλόγου είναι:
 - α) η προώθηση της ανάπτυξης διμερών σχέσεων και η ενίσχυση της στρατηγικής εταιρικής σχέσης·
 - β) η ενίσχυση της συνεργασίας για περιφερειακές, διπεριφερειακές και διεθνείς προκλήσεις και ζητήματα.

² Όταν μια διάταξη του παρόντος μέρους περιέχει παραπομπή σε άλλη διάταξη της παρούσας συμφωνίας, η παραπομπή αυτή αναφέρεται σε άλλη διάταξη του ίδιου μέρους, εκτός εάν ορίζεται ρητώς διαφορετικά.

3. Ο πολιτικός διάλογος μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών μπορεί να λαμβάνει τις ακόλουθες μορφές, όπως συμφωνείται από κοινού:
- α) διαβουλεύσεις, συνεδριάσεις και επισκέψεις σε επίπεδο συνόδου κορυφής·
 - β) διαβουλεύσεις, συνεδριάσεις και επισκέψεις σε υπουργικό επίπεδο·
 - γ) τακτικές συνεδριάσεις ανώτερων υπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένου πολιτικού διαλόγου υψηλού επιπέδου·
 - δ) διάλογος σε τομεακό επίπεδο για θέματα κοινού ενδιαφέροντος·
 - ε) ανταλλαγές αντιπροσωπειών και άλλες επαφές μεταξύ του Κογκρέσου του Μεξικού και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·
 - στ) κάθε άλλη μορφή που συμφωνείται από τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 1.2

Δημοκρατικές αρχές, ανθρώπινα δικαιώματα και κράτος δικαίου

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων όσον αφορά την κύρωση και την εφαρμογή διεθνών πράξεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και για την ενίσχυση των δημοκρατικών αρχών και του κράτους δικαίου, την προώθηση της ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων σε όλες τις μορφές τους.

2. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει:
- α) την προώθηση ουσιαστικού και ευρέος διαλόγου για τα ανθρώπινα δικαιώματα·
 - β) τη στήριξη της ανάπτυξης και της υλοποίησης σχεδίων δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα·
 - γ) την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων μέσω της εκπαίδευσης και της συνεργασίας·
 - δ) την ενίσχυση των σχετικών με τα ανθρώπινα δικαιώματα εθνικών και περιφερειακών θεσμών·
 - ε) την ενίσχυση της συνεργασίας με τα όργανα παρακολούθησης των συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ειδικές διαδικασίες του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την εφαρμογή των συστάσεών τους·
 - στ) την ενίσχυση της συνεργασίας στο πλαίσιο των σχετικών με τα ανθρώπινα δικαιώματα θεσμικών οργάνων των Ηνωμένων Εθνών και των σχετικών περιφερειακών και πολυμερών φόρουμ·
 - ζ) την ενίσχυση της ικανότητάς τους να εφαρμόζουν δημοκρατικές αρχές και πρακτικές·
 - η) την ενίσχυση της χρηστής, ανεξάρτητης και διαφανούς διακυβέρνησης σε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο, την προώθηση της λογοδοσίας και της διαφάνειας των θεσμών και τη στήριξη της συμμετοχής των πολιτών και της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών·
 - θ) τη συνεργασία και τον συντονισμό, κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων και σε τρίτες χώρες, για την ενίσχυση των δημοκρατικών αρχών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου·

- ι) την προώθηση της οικουμενικότητας των διεθνών συνθηκών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ενθάρρυνση άλλων κρατών να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους στον τομέα αυτόν·
- ια) τις προσπάθειες για την πρόληψη της ατιμωρησίας όσον αφορά παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΑΡΘΡΟ 1.3

Ισότητα των φύλων και χειραφέτηση των γυναικών, ειρήνη, ασφάλεια και βιώσιμη ανάπτυξη

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών. Αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών και των κοριτσιών ως προϋπόθεση για την πλήρη επίτευξη βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, δημοκρατίας και ασφάλειας. Τα συμβαλλόμενα μέρη διερευνούν περαιτέρω μηχανισμούς συνεργασίας και δυναμικές συνέργειες ανάμεσα στις αντίστοιχες πολιτικές και πρωτοβουλίες, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και δεσμεύσεις, όπως η σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών, που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 18 Δεκεμβρίου 1979 (CEDAW), οι γενικές συστάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών, το Θεματολόγιο 2030 και η απόφαση 1325 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και οι επακόλουθες αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια.

2. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει:
- α) την προώθηση της αποτελεσματικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου·
 - β) την υποστήριξη της ανάπτυξης και υλοποίησης εθνικού σχεδίου δράσης για την απόφαση 1325 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών·
 - γ) την προώθηση της πολιτικής συμμετοχής και του ηγετικού ρόλου των γυναικών, καθώς και της πρόσβασής τους σε ποιοτική εκπαίδευση, της οικονομικής ενδυνάμωσης και του ηγετικού τους ρόλου και της αυξημένης συμμετοχής τους στο εργατικό δυναμικό·
 - δ) την ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών θεσμών μέσω ειδικών μέτρων για την αντιμετώπιση και τον χειρισμό ζητημάτων που σχετίζονται με τη βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης και της προστασίας από τη σεξουαλική και έμφυλη βία, των μηχανισμών διερεύνησης και λογοδοσίας, της στήριξης των θυμάτων και της προώθησης συνθηκών ασφάλειας και προστασίας για τις γυναίκες και τα κορίτσια·
 - ε) την ενεργό ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών, μεταξύ άλλων, από κάθε μορφή διακρίσεων και βίας εναντίον τους, και τη διασφάλιση της πρόσβασής τους στη δικαιοσύνη·
 - στ) την ενίσχυση της συνεργασίας με τους αρμόδιους φορείς των Ηνωμένων Εθνών και άλλους διεθνείς οργανισμούς·
 - ζ) την ενεργό προώθηση της ανάλυσης ως προς το φύλο και της συστηματικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με την ειρήνη και την ασφάλεια, με παράλληλη διασφάλιση του ηγετικού ρόλου των γυναικών και της ουσιαστικής συμμετοχής τους στις ειρηνευτικές διαδικασίες, στις προσπάθειες διαμεσολάβησης, στην επίλυση συγκρούσεων και στην οικοδόμηση της ειρήνης, καθώς και σε μη στρατιωτικές και στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις.

ΑΡΘΡΟ 1.4

Αντιμετώπιση της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη θεωρούν ότι η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής, καθώς και των φορέων τους, είτε πρόκειται για κρατικούς είτε για μη κρατικούς παράγοντες, αποτελεί μία από τις σοβαρότερες απειλές κατά της διεθνούς σταθερότητας και ασφάλειας. Ως εκ τούτου, τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται και συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους μέσω της πλήρους τήρησης και εφαρμογής σε εθνικό επίπεδο των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο των διεθνών συνθηκών και συμφωνιών για τον αφοπλισμό και τη μη διάδοση αυτών των όπλων, καθώς και των άλλων διεθνών υποχρεώσεών τους στον συγκεκριμένο τομέα. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι η παρούσα διάταξη αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της παρούσας συμφωνίας.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται και συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους:
 - α) λαμβάνοντας μέτρα για την υπογραφή και την επικύρωση όλων των συναφών διεθνών πράξεων ή για την προσχώρηση στις πράξεις αυτές, κατά περίπτωση, καθώς και για την πλήρη εφαρμογή τους·
 - β) δημιουργώντας και διατηρώντας ένα αποτελεσματικό σύστημα εθνικών ελέγχων εξαγωγής, το οποίο θα καλύπτει τόσο την εξαγωγή όσο και τη διαμετακόμιση αγαθών που συνδέονται με τα όπλα μαζικής καταστροφής (ΟΜΚ), θα περιλαμβάνει επίσης έλεγχο της τελικής χρήσης των ΟΜΚ σε τεχνολογίες διπλής χρήσης με σκοπό την παραγωγή όπλων μαζικής καταστροφής, καθώς και αυστηρές κυρώσεις σε περίπτωση παραβιάσεων που διαπιστώνονται κατά τους ελέγχους εξαγωγής.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη καθιερώνουν τακτικό πολιτικό διάλογο, με σκοπό την πλαισίωση και εδραίωση των στοιχείων αυτών.

ΑΡΘΡΟ 1.5

Φορητά όπλα και ελαφρύς οπλισμός και λοιπά συμβατικά όπλα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η παράνομη κατασκευή, μεταφορά και κυκλοφορία φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (SALW), συμπεριλαμβανομένων των πυρομαχικών, των μερών και των εξαρτημάτων τους, καθώς και η παράνομη συγκέντρωση, η κακή διαχείριση, τα ανεπαρκώς ασφαλισμένα αποθέματα και η ανεξέλεγκτη διάδοσή τους συνιστούν σοβαρή απειλή κατά της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη τηρούν και εφαρμόζουν πλήρως τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους για την αντιμετώπιση της παράνομης εμπορίας SALW, συμπεριλαμβανομένων των πυρομαχικών, των μερών και των εξαρτημάτων τους, σύμφωνα με τις ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες και τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο άλλων διεθνών πράξεων που εφαρμόζονται σε αυτόν τον τομέα, όπως το πρόγραμμα δράσης των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη, την καταπολέμηση και την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού σε όλες του τις μορφές.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των εγχώριων συστημάτων ελέγχου για τη μεταφορά συμβατικών όπλων σύμφωνα με τις υπάρχουσες διεθνείς προδιαγραφές. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι είναι σημαντική η διεξαγωγή των ελέγχων αυτών κατά τρόπο υπεύθυνο ως συμβολή στη διεθνή και περιφερειακή ειρήνη, ασφάλεια και σταθερότητα, καθώς και στη μείωση των ανθρώπινων δεινών και στην πρόληψη της εκτροπής των συμβατικών όπλων.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη εφαρμόζουν πλήρως τη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων, η οποία εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 2 Απριλίου 2013 (στο εξής: ΣΕΟ), και συνεργάζονται μεταξύ τους στο πλαίσιο της ΣΕΟ, μεταξύ άλλων για την προώθηση της καθολικής ισχύος της ΣΕΟ σε όλα τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών και της πλήρους εφαρμογής της από όλα τα κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συνθήκης.

5. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται και μεριμνούν για τον συντονισμό, τη συμπληρωματικότητα και τη συνέργεια των προσπάθειών τους με σκοπό τη ρύθμιση ή τη βελτίωση της ρύθμισης του διεθνούς εμπορίου συμβατικών όπλων και την πρόληψη, την καταπολέμηση και την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου συμβατικών όπλων, συμπεριλαμβανομένων των πυρομαχικών, των μερών και των εξαρτημάτων τους.

6. Τα συμβαλλόμενα μέρη καθιερώνουν τακτικό πολιτικό διάλογο για να πλαισιώσουν και να εδραιώσουν τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 1.6

Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι τα σοβαρότερα εγκλήματα που απασχολούν τη διεθνή κοινότητα δεν πρέπει να παραμένουν ατιμώρητα και προσπαθούν να διασφαλίσουν ότι τα εγκλήματα αυτά διερευνώνται και διώκονται αποτελεσματικά με τη λήψη μέτρων σε εθνικό επίπεδο και με την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας, μεταξύ άλλων με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (στο εξής: ΔΠΔ).

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν την καθολική επικύρωση ή προσχώρηση στο Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (στο εξής: Καταστατικό της Ρώμης) και εργάζονται για την αποτελεσματική εσωτερική εφαρμογή του από τα κράτη-συμβαλλόμενα μέρη του ΔΠΔ. Τα συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν, κατά περίπτωση, βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τη θέσπιση εγχώριας νομοθεσίας και λαμβάνουν μέτρα για τη διαφύλαξη της ακεραιότητας του Καταστατικού της Ρώμης.

ΑΡΘΡΟ 1.7

Καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Τα συμβαλλόμενα μέρη επαναβεβαιώνουν τη σημασία της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και, με βάση τις διεθνείς συμβάσεις, τα σχετικά ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών και τους αντίστοιχους νόμους και κανονισμούς τους, συνεργάζονται, όπως αμοιβαία συμφωνείται, για την πρόληψη και την καταστολή τρομοκρατικών ενεργειών. Ιδίως, το πράττουν:

- α) στο πλαίσιο της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής της απόφασης 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και άλλων σχετικών αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και διεθνών πράξεων·
- β) με την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών των Ηνωμένων Εθνών για την αποτελεσματική εφαρμογή της παγκόσμιας στρατηγικής των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η οποία εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 8 Σεπτεμβρίου 2006·

- γ) με την ανταλλαγή πληροφοριών για τις τρομοκρατικές ομάδες και τα δίκτυα που τις υποστηρίζουν σύμφωνα με το διεθνές και το εγχώριο δίκαιο· και
- δ) με την ανταλλαγή πείρας σχετικά με τα μέσα και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών γνώσεων και της κατάρτισης, και με την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την πρόληψη της τρομοκρατίας.

ΑΡΘΡΟ 1.8

Διατήρηση της ειρήνης και διαχείριση κρίσεων

Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για την προώθηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας. Διερευνούν τις δυνατότητες συντονισμού των δραστηριοτήτων διαχείρισης κρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας σε επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων.

ΑΡΘΡΟ 1.9

Ασφάλεια των πολιτών

Τα συμβαλλόμενα μέρη προάγουν τον διάλογο και τη συνεργασία σε θέματα ασφάλειας των πολιτών. Αναγνωρίζουν ότι η ασφάλεια των πολιτών έχει εθνική, διακρατική, περιφερειακή και διπεριφερειακή διάσταση, η οποία προϋποθέτει ευρύτερο διάλογο και συνεργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΑΡΘΡΟ 2.1

Διεθνείς οργανισμοί

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν την πολυμερή προσέγγιση και συνεργάζονται ανταλλάσσοντας απόψεις και, κατά περίπτωση, συντονίζοντας θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς και φόρουμ, συμπεριλαμβανομένων του ΟΗΕ και των ειδικευμένων οργανισμών του, του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: ΠΟΕ), της Ομάδας των Είκοσι (στο εξής: G20) και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (στο εξής: ΟΟΣΑ).
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη διατηρούν αποτελεσματικούς μηχανισμούς διαβούλευσης στο περιθώριο πολυμερών φόρουμ. Τα συμβαλλόμενα μέρη διατηρούν ανοικτό και συνεχή διάλογο στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και, κατά περίπτωση και κατόπιν συμφωνίας των συμβαλλόμενων μερών, σε άλλα όργανα και ειδικευμένους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών.

ΑΡΘΡΟ 2.2

Περιφερειακοί οργανισμοί

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται μέσω της ανταλλαγής απόψεων σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος και, κατά περίπτωση, μέσω της κοινοχρησίας πληροφοριών για τις θέσεις που διατυπώνονται σε περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς και φόρουμ.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τον διπεριφερειακό διάλογο και τη συνεργασία, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και της Κοινότητας των κρατών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής (στο εξής: CELAC). Η συνεργασία μπορεί, κατά περίπτωση, να περιλαμβάνει τη στήριξη για την ολοκλήρωση και την οικοδόμηση κοινότητας CELAC.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τη συνεργασία στη Συμμαχία του Ειρηνικού, μέσω του πλαισίου της για τα κράτη-παρατηρητές.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν την περιφερειακή και τριγωνική συνεργασία με τρίτες χώρες, κυρίως στην Κεντρική Αμερική και την Καραϊβική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΑΡΘΡΟ 3.1

Συνεργασία στον νομικό και δικαστικό τομέα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν την υφιστάμενη συνεργασία στον τομέα της αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής και έκδοσης βάσει των σχετικών διεθνών συμφωνιών. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν τους υφιστάμενους μηχανισμούς και, κατά περίπτωση, εξετάζουν το ενδεχόμενο ανάπτυξης νέων μηχανισμών για τη διευκόλυνση της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα αυτόν. Η εν λόγω συνεργασία περιλαμβάνει τη λήψη μέτρων για την υπογραφή, την επικύρωση ή την προσχώρηση, ανάλογα με την περίπτωση, και την πλήρη εφαρμογή των σχετικών διεθνών πράξεων, καθώς και τη στενότερη συνεργασία με την Eurojust.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναπτύσσουν δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις όσον αφορά τη διαπραγμάτευση, την επικύρωση και την εφαρμογή πολυμερών συμβάσεων για τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο στον τομέα της διεθνούς νομικής συνεργασίας και επίλυσης των διαφορών, καθώς και για την προστασία των παιδιών.

ΑΡΘΡΟ 3.2

Επιβολή του νόμου και πρόληψη, καθώς και καταπολέμηση της διαφθοράς και του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται και ανταλλάσσουν απόψεις για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, της εμπορίας ανθρώπων, της παράνομης διακίνησης μεταναστών, της διακίνησης πυροβόλων όπλων, συμπεριλαμβανομένων των πυρομαχικών, των μερών και των εξαρτημάτων τους, των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών εγκλημάτων, του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών, της διαφθοράς και της παραχάραξης μέσω πληρωμής σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία και τις διεθνείς υποχρεώσεις τους, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αμοιβαία δικαστική συνδρομή, την ανταλλαγή πληροφοριών, βέλτιστων πρακτικών και κατάρτισης και την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων ή κεφαλαίων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεχίζουν τον διάλογο και τη συνεργασία τους στον τομέα της επιβολής του νόμου, μεταξύ άλλων μέσω της στρατηγικής συνεργασίας με την Ευρωπόλ, καθώς και τη στρατηγική δικαστική συνεργασία τους, μεταξύ άλλων μέσω της Eurojust και, κατά περίπτωση, με άλλα εθνικά και διεθνή θεσμικά όργανα.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη προσπαθούν να συνεργαστούν σε διεθνή φόρουμ για την προώθηση, κατά περίπτωση, της προσχώρησης και της εφαρμογής της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, η οποία εγκρίθηκε στις 15 Νοεμβρίου 2000 με την απόφαση αριθ. 55/25 των Ηνωμένων Εθνών (στο εξής: σύμβαση του Παλέρμο) και των πρωτοκόλλων της.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν την εφαρμογή της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς, η οποία εγκρίθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2003 με την απόφαση αριθ. 58/4 των Ηνωμένων Εθνών και στηρίζουν τον μηχανισμό για τον έλεγχο της εφαρμογής της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς που καταρτίστηκε από τη διάσκεψη των συμβαλλόμενων κρατών της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς στη Ντόχα, στις 9-13 Νοεμβρίου 2009 (στο εξής: μηχανισμός ελέγχου της εφαρμογής της σύμβασης), μεταξύ άλλων με την τήρηση της αρχής της διαφάνειας και της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στον μηχανισμό ελέγχου της εφαρμογής της σύμβασης.

5. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της καταπολέμησης της διαφθοράς στο διεθνές εμπόριο και στις επενδύσεις και, για τον σκοπό αυτόν, δεσμεύονται να τηρήσουν το πρωτόκολλο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς, το οποίο προσαρτάται στην παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 3.3

Μετανάστευση, άσυλο και διαχείριση των συνόρων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται και ανταλλάσσουν πείρα και πληροφορίες σχετικά με θέματα μετανάστευσης, στο πλαίσιο των αντίστοιχων νόμων, κανονισμών και αρμοδιοτήτων τους, που περιλαμβάνουν τη νόμιμη και αντικανονική μετανάστευση, την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων και σωματεμπορίας, τη μετανάστευση και την ανάπτυξη, το άσυλο, την επανεισδοχή, την ένταξη, τις θεωρήσεις, τη διευκόλυνση της νόμιμης μετανάστευσης, τον έλεγχο της μετανάστευσης και τη διαχείριση των συνόρων. Τα συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με την προστασία των μεταναστριών και των παιδιών, ιδίως των ασυνόδευτων, καθώς και άλλων ευάλωτων ομάδων.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για την πρόληψη της αντικανονικής μετανάστευσης, την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και για την προώθηση της ασφαλούς, νόμιμης και ομαλής μετανάστευσης. Για τον σκοπό αυτόν, στο πλαίσιο των αντίστοιχων νόμων και κανονισμών τους:

- α) Το Μεξικό επιτρέπει την επανεισδοχή των υπηκόων του που υποχρεούνται να επιστρέψουν από το έδαφος κράτους μέλους, κατόπιν αιτήσεως του τελευταίου και χωρίς άλλες διατυπώσεις, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά σε ειδική συμφωνία·
- β) κάθε κράτος μέλος επιτρέπει την επανεισδοχή των υπηκόων του που υποχρεούνται να επιστρέψουν από το έδαφος του Μεξικού, κατόπιν αιτήσεως του τελευταίου και χωρίς άλλες διατυπώσεις, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά σε ειδική συμφωνία·
- γ) τα κράτη μέλη και το Μεξικό παρέχουν στους υπηκόους τους κατάλληλα ταξιδιωτικά έγγραφα για τους σκοπούς που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) ή αποδέχονται τη χρήση των ταξιδιωτικών εγγράφων της Ένωσης για τους σκοπούς της επιστροφής·
- δ) τα συμβαλλόμενα μέρη προσπαθούν να διαπραγματευτούν ειδική συμφωνία που θα καθορίζει τις υποχρεώσεις επανεισδοχής υπηκόων, συμπεριλαμβανομένων αποδεικτικών μέσων όσον αφορά την ιθαγένεια. Οι όροι επανεισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών καθορίζονται από την εν λόγω συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 3.4

Το παγκόσμιο πρόβλημα των ναρκωτικών

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για τη διασφάλιση ισόρροπης και ολοκληρωμένης προσέγγισης σε θέματα ναρκωτικών, με σκοπό:
 - α) τη συνένωση των προσπάθειών για την επίτευξη της αποτελεσματικής εφαρμογής των επιχειρησιακών συστάσεων της ειδικής συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το παγκόσμιο πρόβλημα των ναρκωτικών το 2016 (UNGASS 2016)·
 - β) την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην υγεία και των κοινωνικών επιπτώσεων του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών, με πολιτικές που αποσκοπούν στην επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης, μέσω ολοκληρωμένων, τεκμηριωμένων πρωτοβουλιών μείωσης της ζήτησης σε όλα τα επίπεδα, οι οποίες θα καλύπτουν κυρίως προγράμματα πρόληψης, θεραπείας, αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης·
 - γ) την επένδυση στη θεραπεία και την αύξηση της ευαισθητοποίησης των εθνικών συστημάτων υγείας σχετικά με την απάντηση της δημόσιας υγείας στη χρήση ναρκωτικών·
 - δ) την ενίσχυση της επιδημιολογικής έρευνας και την περαιτέρω βελτίωση της συστηματικής διαθεσιμότητας και ποιότητας των στατιστικών πληροφοριών σε όλους τους τομείς των ναρκωτικών·

- ε) τη διασφάλιση προσέγγισης για τη δημόσια υγεία που προωθεί την πρόσβαση σε ελεγχόμενες ουσίες και τη διαθεσιμότητά τους για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς, ενώ παράλληλα αποτρέπει την εκτροπή τους προς την παράνομη αγορά·
- στ) τη μείωση της προσφοράς, της διακίνησης και της ζήτησης παράνομων ναρκωτικών και νέων ψυχοδραστικών ουσιών, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και άλλων δραστηριοτήτων συνεργασίας, ανάλογα με την περίπτωση·
- ζ) την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα για τα ναρκωτικά·
- η) την ενθάρρυνση της εφαρμογής εναλλακτικών λύσεων αντί των καταναγκαστικών κυρώσεων σε πρόσωπα που έχουν διαπράξει παραβάσεις του νόμου περί ναρκωτικών και αδικήματα σχετιζόμενα με τα ναρκωτικά·
- θ) την αντιμετώπιση της εκτροπής πρόδρομων χημικών ουσιών, βασικών χημικών ουσιών και προϊόντων ή παρασκευασμάτων που τα περιέχουν, τα οποία χρησιμοποιούνται για την παράνομη παραγωγή ναρκωτικών, ψυχοτρόπων ουσιών και νέων ψυχοδραστικών ουσιών.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για την επίτευξη των στόχων αυτών, μεταξύ άλλων, όταν είναι δυνατόν, ενθαρρύνοντας τρίτες χώρες που δεν το έχουν ήδη πράξει να επικυρώσουν και να εφαρμόσουν τις υφιστάμενες διεθνείς συμβάσεις και πρωτόκολλα για τον έλεγχο των ναρκωτικών στα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη. Τα συμβαλλόμενα μέρη βασίζουν τις δράσεις τους στους εφαρμοστέους νόμους και κανονισμούς τους, σε κοινώς αποδεκτές αρχές σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών για τον έλεγχο των ναρκωτικών, καθώς και στις συστάσεις που διατυπώνονται στο έγγραφο αποτελεσμάτων της UNGASS 2016 με τίτλο «Η κοινή μας δέσμευση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση και καταπολέμηση του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών», ως την πλέον πρόσφατη διεθνή συναίνεση σχετικά με την παγκόσμια πολιτική για τα ναρκωτικά, προκειμένου να προβούν σε απολογισμό της εφαρμογής των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί για την από κοινού αντιμετώπιση και καταπολέμηση του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών, ιδίως ενόψει της ημερομηνίας-στόχου του 2019.

ΑΡΘΡΟ 3.5

Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται με σκοπό την πρόληψη και την αποτελεσματική καταπολέμηση της χρήσης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων τους και των καθορισμένων μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και επαγγελματιών τους για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Για τον σκοπό αυτόν, ανταλλάσσουν πληροφορίες σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους και συνεργάζονται για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική και πλήρη εφαρμογή των συστάσεων της ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης (στο εξής: FATF) και άλλων προτύπων που έχουν εγκριθεί από σχετικούς διεθνείς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν. Η συνεργασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ανάκτηση, την κατάσχεση, τη δήμευση, τον εντοπισμό, την ταυτοποίηση και την επιστροφή περιουσιακών στοιχείων ή κεφαλαίων που σχετίζονται με έσοδα εγκληματικής δραστηριότητας ή με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

ΑΡΘΡΟ 3.6

Κυβερνοέγκλημα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι το κυβερνοέγκλημα αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα που απαιτεί αντιμετώπιση σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία για την πρόληψη και την καταπολέμηση του κυβερνοεγκλήματος μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών και τάσεων, σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους και τις σχετικές διεθνείς νομικές πράξεις για το κυβερνοέγκλημα. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται, κατά περίπτωση, για την παροχή βοήθειας και υποστήριξης σε άλλα κράτη στην εκπόνηση αποτελεσματικών νόμων, πολιτικών και πρακτικών για την πρόληψη και την καταπολέμηση του κυβερνοεγκλήματος.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν, κατά περίπτωση, σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους, πληροφορίες, πείρα και βέλτιστες πρακτικές σε τομείς όπως η εκπαίδευση και η κατάρτιση των ερευνητών στο κυβερνοέγκλημα, η διεξαγωγή ερευνών για κυβερνοεγκλήματα και η ψηφιακή εγκληματολογική έρευνα, με έμφαση στην καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και στην προστασία υποδομών ζωτικής σημασίας, όπως, μεταξύ άλλων, ο χρηματοπιστωτικός τομέας, ο τομέας της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών.

ΑΡΘΡΟ 3.7

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ιδιωτικότητα και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για να διασφαλίσουν τον σεβασμό αυτών των θεμελιωδών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων στον τομέα της επιβολής του νόμου και κατά την πρόληψη και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και άλλων σοβαρών διεθνικών εγκλημάτων.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για την προώθηση υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η συνεργασία σε διμερές και πολυμερές επίπεδο μπορεί να περιλαμβάνει την ανάπτυξη ικανοτήτων, την τεχνική βοήθεια, την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειρογνώσις, καθώς και τη συνεργασία με τους αντίστοιχους ρυθμιστικούς ομολόγους σε διεθνείς φορείς, όπως συμφωνούνται αμοιβαία από τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 3.8

Πολιτική καταναλωτών

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και, για τον σκοπό αυτόν, επιδιώκουν να συνεργάζονται στον τομέα της πολιτικής για τους καταναλωτές. Η συνεργασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει, στο μέτρο του δυνατού:

- α) την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα οικεία πλαίσια προστασίας των καταναλωτών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη νομοθεσία για τους καταναλωτές, την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων, τα μέσα επανόρθωσης στη διάθεση των καταναλωτών και την επιβολή της νομοθεσίας για τους καταναλωτές·
- β) την ενθάρρυνση της ανάπτυξης ανεξάρτητων ενώσεων καταναλωτών και επαφών μεταξύ των εκπροσώπων των καταναλωτών.

ΑΡΘΡΟ 3.9

Προξενική προστασία

Το Μεξικό συμφωνεί οι διπλωματικές και οι προξενικές αρχές οποιουδήποτε εκπροσωπούμενου κράτους μέλους της ΕΕ να παρέχουν προστασία σε κάθε υπήκοο κράτους μέλους της ΕΕ το οποίο δεν έχει μόνιμη εκπροσώπηση στο Μεξικό ώστε να είναι πραγματικά σε θέση να παρέχει προξενική προστασία σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τους υπηκόους του εν λόγω κράτους μέλους της ΕΕ.

ΑΡΘΡΟ 3.10

Διαχείριση του κινδύνου καταστροφών και πολιτική προστασία

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την ανάγκη διαχείρισης τόσο των εγχώριων όσο και των παγκόσμιων κινδύνων φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν την κοινή τους δέσμευση να βελτιώσουν τα μέτρα πρόληψης, μετριασμού, ετοιμότητας, έγκαιρης προειδοποίησης, αντίδρασης και αποκατάστασης, ώστε να αυξηθεί η ανθεκτικότητα των κοινωνιών και των υποδομών τους, και να συνεργαστούν, κατά περίπτωση, σε διμερές και πολυμερές επίπεδο με στόχο τη βελτίωση των παγκόσμιων αποτελεσμάτων διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών σύμφωνα με το Πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών 2015-2030, σύμφωνα με τους ΣΒΑ, τη συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή (στο εξής: συμφωνία του Παρισιού) και το νέο αστικό θεματολόγιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΡΘΡΟ 4.1

Βιώσιμη ανάπτυξη

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης, όπως εκφράζεται στο Θεματολόγιο 2030. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η βιώσιμη ανάπτυξη μακροπρόθεσμα απαιτεί οικονομική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, κοινωνική ευημερία και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων. Οι τρεις αυτές διαστάσεις αναγνωρίζονται ως βαθιά αλληλένδετες και αλληλοενισχυόμενες.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη στις τρεις διαστάσεις της, την οικονομική, την κοινωνική και την περιβαλλοντική, με ισορροπημένο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων της υπεύθυνης και αποδοτικής χρήσης και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, σύμφωνα με τις αντίστοιχες προτεραιότητες και περιστάσεις, καθώς και την ευαισθητοποίηση σχετικά με το οικονομικό και κοινωνικό κόστος της περιβαλλοντικής ζημίας, των μη βιώσιμων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης και των συναφών επιπτώσεών τους στην ανθρώπινη ευημερία.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν την ανθρώπινη βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς μέσω του διαλόγου, της κοινής δράσης, της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, της χρηστής διακυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα και της κινητοποίησης χρηματοδοτικών πόρων, αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και διερευνώντας τη βιωσιμότητα της δημιουργίας νέων.

ΑΡΘΡΟ 4.2

Συνεργασία για τη βιώσιμη ανάπτυξη

1. Κύριος στόχος της συνεργασίας για την ανάπτυξη είναι η υλοποίηση του Θεματολογίου 2030, με την πολυδιάστατη και ανθρωποκεντρική προοπτική του, και η επίτευξη των ΣΒΑ. Οι αρχές της αποτελεσματικής αναπτυξιακής συνεργασίας, όπως περιγράφονται στην Παγκόσμια Σύμπραξη για Αποτελεσματική Αναπτυξιακή Συνεργασία, με βάση τη Δήλωση του Παρισιού για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, που εγκρίθηκε στο φόρουμ υψηλού επιπέδου για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας στο Παρίσι στις 2 Μαρτίου 2005 και το πρόγραμμα δράσης της Άκρα, που εγκρίθηκε στο φόρουμ υψηλού επιπέδου για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας στην Άκρα στις 4 Σεπτεμβρίου 2008, αποτελούν σημαντικά εργαλεία για τη μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού της αντικτύπου.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις που συνδέονται με την επίτευξη των ΣΒΑ δίνοντας προτεραιότητα στις ανάγκες και στην εθνική ανάληψη ευθύνης κάθε συμβαλλόμενου μέρους, λαμβάνοντας υπόψη το περιφερειακό πλαίσιο, και οικοδομώντας συνέργειες και συμπράξεις για την ανάπτυξη με ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών στον τομέα, συμπεριλαμβανομένων της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών κυβερνήσεων, του ιδιωτικού τομέα ή μη κερδοσκοπικών οργανώσεων. Αναγνωρίζοντας τον κεντρικό ρόλο των κυβερνήσεων στην προώθηση της ανάπτυξης, τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται επίσης για την προώθηση της υιοθέτησης από τον ιδιωτικό τομέα, ιδίως από τις ΜΜΕ, πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης στις πρακτικές του.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για τη σταδιακή βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων σε παγκόσμιο επίπεδο και της βιωσιμότητας των προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής, σύμφωνα με τα συμφωνηθέντα διεθνή πλαίσια, και καταβάλλουν προσπάθειες για τη λήψη μέτρων με στόχο την αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη διεξάγουν τακτικό πολιτικό διάλογο για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την επίτευξη των ΣΒΑ, βάσει κοινών προτεραιοτήτων, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα της συνεργασίας τους για την ανάπτυξη, σύμφωνα με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές της αποτελεσματικότητας της βοήθειας και της ανάπτυξης.

5. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η ενσωμάτωση της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης της βιοποικιλότητας σε τομεακά και διατομεακά σχέδια, προγράμματα και πολιτικές σε όλους τους σχετικούς τομείς, καθώς και η ενίσχυση των νομικών, θεσμικών και κανονιστικών εγχώριων πλαισίων μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία θετικών επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα και στις υπηρεσίες οικοσυστημάτων της, καθώς και στην επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για την ενσωμάτωση της διάστασης της βιοποικιλότητας στους σχετικούς τομείς, κατά περίπτωση, με σκοπό την ενίσχυση των προσπαθειών ανάσχεσης της απώλειας βιοποικιλότητας και βελτίωσης της ανθρώπινης ευημερίας.

6. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται και διεξάγουν κοινές δραστηριότητες, μεταξύ άλλων μέσω διμερούς συντονισμού σε σχετικά πολυμερή φόρουμ, καθώς και μέσω περιφερειακής και τριγωνικής συνεργασίας, κατά προτίμηση βάσει υφιστάμενων μηχανισμών και πρωτοβουλιών, υπό το πρίσμα του διαλόγου τους για τη βιώσιμη ανάπτυξη και της δέσμευσής τους στο Θεματολόγιο 2030. Οι τομείς συνεργασίας μπορεί να περιλαμβάνουν:

- α) την υλοποίηση των σκοπών και των στόχων των ΣΒΑ·
- β) την προστασία του περιβάλλοντος, σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένων της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων·

- γ) την κλιματική αλλαγή, την ανθεκτικότητα, τη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών και τη βιώσιμη ενέργεια·
- δ) τη σχέση ασφάλειας-ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων της οικοδόμησης σταθερότητας και ασφάλειας, της στήριξης του κράτους δικαίου, της αντιμετώπισης του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών και του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος·
- ε) την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και τη δημιουργία θέσεων εργασίας·
- στ) τη διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της δημοσιονομικής, οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής διακυβέρνησης·
- ζ) την εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης, της ανάπτυξης ικανοτήτων, της καινοτομίας και των ανταλλαγών σε αυτούς τους τομείς· και
- η) τις στρατηγικές συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα.

7. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεχίζουν να αναπτύσσουν δραστηριότητες τριγωνικής συνεργασίας για τη στήριξη τρίτων χωρών στην εφαρμογή των ΣΒΑ, συμπεριλαμβανομένων των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών (ΛΑΧ) και άλλων αναπτυσσόμενων χωρών που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, όπως τα αναπτυσσόμενα μικρά νησιωτικά κράτη (ΑΜΝΚ). Στο πλαίσιο αυτό, τα συμβαλλόμενα μέρη διερευνούν καινοτόμους τρόπους συμμετοχής, μεταξύ άλλων και για πιο προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες, κατά περίπτωση. Η τριγωνική συνεργασία συνίσταται στην υποστήριξη εξατομικευμένων στρατηγικών και από κοινού συμφωνημένων δράσεων με βάση τις ανάγκες τρίτων χωρών. Για τον σκοπό αυτόν, τα συμβαλλόμενα μέρη αναπτύσσουν συντονισμένες δραστηριότητες συνεργασίας, όπως τεχνική βοήθεια, κατάρτιση, ανάπτυξη ικανοτήτων, ανταλλαγή γνώσεων και άλλες μορφές συνεργασίας που καθορίζονται από κοινού μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και με τη δικαιούχο τρίτη χώρα.

8. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να αναληφθεί, μεταξύ άλλων, μέσω:
- α) της ανάπτυξης ικανοτήτων και της ανταλλαγής γνώσεων μέσω μαθημάτων κατάρτισης, εργαστηρίων και σεμιναρίων, ανταλλαγών εμπειρογνομόνων, μελετών και κοινής έρευνας·
 - β) της κινητοποίησης χρηματοδοτικών πόρων μέσω συνδυαστικών πράξεων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και άλλα επιλέξιμα ευρωπαϊκά ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης·
 - γ) της εξέτασης άλλων μορφών αναπτυξιακής χρηματοδότησης, ανάλογα με την περίπτωση, με έμφαση σε καινοτόμους μηχανισμούς χρηματοδότησης, όπως η τριγωνική συνεργασία· και
 - δ) της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για την αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης.
9. Τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν από κοινού προσπάθειες για την ενίσχυση της λογοδοσίας και της διαφάνειας με έμφαση στη βελτίωση των αποτελεσμάτων όσον αφορά την ανάπτυξη, και συνεργάζονται για την ενίσχυση των εθνικών συστημάτων με στόχο την παροχή βιώσιμων υπηρεσιών και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλα τα προγράμματα και μέσα.
10. Η συνεργασία για την ανάπτυξη διεξάγεται σύμφωνα με τις σχετικές διεθνώς συμφωνηθείσες αρχές και πολιτικές στις οποίες έχουν προσχωρήσει αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 4.3

Βιώσιμο αστικό θεματολόγιο

Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για την εφαρμογή πολιτικών που προωθούν βιώσιμους αστικούς οικισμούς, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απορρέουν από το νέο αστικό θεματολόγιο, με στόχο την επίτευξη της δημιουργίας πόλεων και ανθρώπινων οικισμών όπου όλοι οι άνθρωποι είναι σε θέση να απολαμβάνουν ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες, καθώς και τις θεμελιώδεις ελευθερίες τους, σύμφωνα με τους ΣΒΑ και λοιπούς στόχους, ιδίως τον στόχο 11: Διαμόρφωση ασφαλών, ευπροσάρμοστων, βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς πόλεων και ανθρώπινων οικισμών.

ΑΡΘΡΟ 4.4

Πολιτικές για την περιφερειακή και αστική ανάπτυξη

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των πολιτικών για την προώθηση της ισόρροπης και βιώσιμης εδαφικής και αστικής ανάπτυξης ως μέσου αποτελεσματικής συμβολής στην υλοποίηση των στόχων του Θεματολογίου 2030 και του νέου αστικού θεματολογίου.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τη συνεργασία και την εταιρική σχέση με τη συμμετοχή όλων των βασικών παραγόντων στους τομείς της περιφερειακής και εδαφικής ανάπτυξης και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, ιδίως όσον αφορά τρόπους αντιμετώπισης των εδαφικών και αστικών προκλήσεων με ολοκληρωμένο και συνεκτικό τρόπο.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναπτύσσουν, όπου είναι δυνατόν, συγκεκριμένες ευκαιρίες συνεργασίας μεταξύ περιφερειών και πόλεων για βιώσιμες λύσεις στις περιφερειακές και αστικές προκλήσεις, με σκοπό τη βελτίωση της ανάπτυξης ικανοτήτων μέσω της ανταλλαγής πείρας και πρακτικών και της αμοιβαίας μάθησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 5.1

Περιβάλλον

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την ανάγκη προστασίας, διατήρησης, αποκατάστασης και βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων του εδάφους, της γης, των δασών, των υδάτων, των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων, ως βάση για τη βιώσιμη ανάπτυξη που στηρίζει τις ανάγκες των σημερινών και των μελλοντικών γενεών.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της παγκόσμιας περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και των διεθνών κανόνων, συμπεριλαμβανομένων των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών, για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προκλήσεων κοινού ενδιαφέροντος. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επαναβεβαιώνει τη δέσμευσή του να εφαρμόζει τις πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία τους σε αμοιβαία συμφωνηθέντες τομείς προτεραιότητας για την προστασία του περιβάλλοντος, τη διατήρηση, την υπεύθυνη, αποτελεσματική χρήση και τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, καθώς και για την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών ζητημάτων σε όλους τους τομείς συνεργασίας, μεταξύ άλλων σε διεθνές και περιφερειακό πλαίσιο. Οι εν λόγω τομείς προτεραιότητας μπορούν να περιλαμβάνουν:

- α) την προώθηση της χρηστής περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων του πολιτικού διαλόγου και της συνεργασίας, όπως η εφαρμογή των ψηφισμάτων της Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών, καθώς και την προώθηση της συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική νομοθεσία·
- β) τον προσδιορισμό διμερών προτεραιοτήτων και την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών, τεχνικής εμπειρογνωσίας, μεταφοράς τεχνολογίας και γνώσεων, καθώς και βέλτιστων πρακτικών σε τομείς όπως:
 - i) εφαρμογή και επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας·
 - ii) πράσινη ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής, της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της κυκλικής οικονομίας και της πράσινης χρηματοδότησης·
 - iii) ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στους οικονομικούς και παραγωγικούς τομείς·
 - iv) προστασία, διατήρηση και βιώσιμη διαχείριση των δασών·

- v) προστασία, διατήρηση και βιώσιμη χρήση της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων της χαρτογράφησης και της αξιολόγησης των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους, της αποτίμησής τους και άλλων οικονομικών μέσων για την προστασία της βιοποικιλότητας, καθώς και της πρόσβασης σε γενετικούς πόρους και του δίκαιου και ισότιμου καταμερισμού των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους·
- vi) υποβάθμιση της γης και απερίθωση·
- vii) πρόληψη και καταπολέμηση της παράνομης υλοτόμησης και εμπορίας άγριων ειδών, δασικών πόρων, γενετικών πόρων, καθώς και στήριξη του νόμιμου, βιώσιμου και ανιχνεύσιμου εμπορίου τους·
- viii) ορθή διαχείριση των χημικών ουσιών και των αποβλήτων·
- ix) ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτινων πόρων (στο εξής: ΟΔΥΠ), πολιτική για τον αέρα και το έδαφος·
- x) διατήρηση και διαχείριση του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος και βιώσιμη γαλάζια οικονομία·
- xi) χαρακτηρισμός, αντιπροσωπευτικότητα, αποτελεσματική διαχείριση και συνδεσιμότητα των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και άλλα αποτελεσματικά μέτρα διατήρησης με βάση την περιοχή (OECM), συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών· και
- xii) συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα στους τομείς που αναφέρονται στο παρόν σημείο, όπου αυτό είναι δυνατόν.

ΑΡΘΡΟ 5.2

Κλιματική αλλαγή

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η επείγουσα απειλή της κλιματικής αλλαγής απαιτεί συλλογική δράση με στόχο την ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή ανάπτυξη με χαμηλές εκπομπές, καθώς και μέτρα προσαρμογής.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των διεθνών κανόνων και συμφωνιών στον τομέα της κλιματικής αλλαγής, ιδίως της σύμβασης-πλαίσιου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 9 Μαΐου 1992 (στο εξής: UNFCCC), και της συμφωνίας του Παρισιού, και τονίζουν ότι η εφαρμογή τους είναι αμετάκλητη και επαναβεβαιώνουν τις δεσμεύσεις τους στο πλαίσιο των εν λόγω συμφωνιών.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν από κοινού προσπάθειες ώστε να ενισχύσουν τη συνεργασία τους στο πλαίσιο της UNFCCC, να εφαρμόσουν τη συμφωνία του Παρισιού και τις εθνικά καθορισμένες συνεισφορές τους (στο εξής: ΕΚΣ), καθώς και να καλέσουν άλλες χώρες να πράξουν ομοίως και να αναπτύξουν μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές στρατηγικές χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
4. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει:
 - α) διευκόλυνση της ανάληψης περαιτέρω δράσης, με σκοπό τη συμβολή στις συζητήσεις σε εθνικό επίπεδο και στις εργασίες χάραξης πολιτικής·
 - β) στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές άνθρακα με βάση τη συμφωνία του Παρισιού·

- γ) επέκταση των ΕΚΣ σε εθνικές τομεακές πολιτικές και μέτρα που καλύπτουν τις στρατηγικές για τις μεταφορές, την ενέργεια, τις υποδομές, τον πολεοδομικό σχεδιασμό, τη χρήση της γης και τις επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης των διαδικασιών προσαρμογής στις τομεακές αναπτυξιακές στρατηγικές·
- δ) στήριξη του διευκολυντικού διαλόγου και του έγκαιρου καθορισμού μέτρων για την επανεξέταση της δράσης για το κλίμα σε όλες τις χώρες·
- ε) ανάπτυξη του θεματολογίου διαφάνειας στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού, συμπεριλαμβανομένων του πολιτικού διαλόγου και της συνεργασίας σε αμοιβαία συμφωνηθέντες τομείς προτεραιότητας·
- στ) ενίσχυση άλλων διαδικασιών, όπως η σταθεροποίηση των εκπομπών των διεθνών αεροπορικών μεταφορών στα επίπεδα του 2020 από τον Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας (στο εξής: ΔΟΠΑ), η έγκριση και η διατύπωση της «ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα πλοία» του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (στο εξής: ΔΝΟ), ή η φιλόδοξη σταδιακή κατάργηση των υδροφθορανθράκων (στο εξής: HFC) στο πλαίσιο της τροποποίησης του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος, που εγκρίθηκε στο Κιγκάλι στις 15 Οκτωβρίου 2016, συμπεριλαμβανομένων της επικύρωσής του και της διασφάλισης της ταχείας εφαρμογής του για την επίτευξη φιλόδοξης παγκόσμιας σταδιακής μείωσης της κατανάλωσης και της παραγωγής HFC·
- ζ) προώθηση εγχώριων πολιτικών και προγραμμάτων για το κλίμα στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού, συμπεριλαμβανομένων της προώθησης της παρακολούθησης των εκπομπών και των μηχανισμών εντός και εκτός της αγοράς, της ανάπτυξης βιώσιμων και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή υποδομών, της ανανεώσιμης ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης, των βιώσιμων μεταφορών, καθώς και εκείνων που αντιμετωπίζουν τις δυσμενείς επιπτώσεις της αποψίλωσης των δασών, της υποβάθμισης των δασών, του εδάφους και όλων των οικοσυστημάτων στο κλίμα·

- η) ενίσχυση των συνεργειών με επιχειρηματίες, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τοπικές αρχές, οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά προς τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη·
- θ) συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην κατεύθυνση προς μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών·
- ι) προώθηση μέτρων που βασίζονται στην αγορά για την καθιέρωση τιμολόγησης του άνθρακα και της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει»·
- ια) ενίσχυση της ανάπτυξης και της διάδοσης εμπορικά βιώσιμων τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών και άλλων φιλικών προς το κλίμα τεχνολογιών·
- ιβ) σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων για τα ορυκτά καύσιμα και προώθηση της ανάπτυξης μιας βιώσιμης οικονομίας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, όπως επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ενεργειακά αποδοτικές λύσεις·
- ιγ) ενίσχυση του διμερούς διαλόγου και των μέτρων για την προσαρμογή, τον μετριασμό και τα μέσα εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων της μεταφοράς τεχνολογίας, της ανάπτυξης ικανοτήτων και της χρηματοδότησης·
- ιδ) προώθηση της συνεκτίμησης των οριζόντιων προσεγγίσεων για την ισότητα των φύλων και τη νεολαία κατά την εφαρμογή του Θεματολογίου 2030 και της συμφωνίας του Παρισιού·
- ιε) προώθηση πολιτικών για τις κλιματικές επιπτώσεις στους υδάτινους πόρους·

- ιστ) εφαρμογή του Συμφώνου του Παρισιού για το νερό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στις λεκάνες απορροής των ποταμών, των λιμνών και των υδροφόρων οριζόντων, το οποίο παρουσιάστηκε στη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή στο Παρίσι στις 2 Δεκεμβρίου 2015, καθώς και του θεματολογίου δράσης Λίμας-Παρισιού που δρομολογήθηκε στη σύνοδο κορυφής για το κλίμα στη Νέα Υόρκη στις 23 Σεπτεμβρίου 2014.
- ιζ) ενίσχυση των συστημάτων συνεργασίας για τη διασφάλιση πιο φιλόδοξων μελλοντικών ΕΚΣ, με παράλληλη συνεκτίμηση της διαδικασίας του παγκόσμιου απολογισμού.

ΑΡΘΡΟ 5.3

Ενέργεια

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του ενεργειακού τομέα για την οικονομική ευημερία και τη διεθνή ειρήνη και σταθερότητα και υπογραμμίζουν ότι ο μετασχηματισμός του ενεργειακού τομέα είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο Θεματολόγιο 2030 και στη συμφωνία του Παρισιού. Αναγνωρίζουν την ανάγκη βελτίωσης και διαφοροποίησης του ενεργειακού εφοδιασμού (συμπεριλαμβανομένης της προώθησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας), την ανάγκη προώθησης της καινοτομίας, της έρευνας, της ανάπτυξης και της κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και την ανάγκη αύξησης της ενεργειακής απόδοσης προκειμένου να ενισχυθούν η ενεργειακή παραγωγικότητα, η ενεργειακή ασφάλεια και η ασφάλης, βιώσιμη και οικονομικά προσιτή ενέργεια. Τα συμβαλλόμενα μέρη εργάζονται για την επίτευξη των στόχων αυτών.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη διατηρούν ανταλλαγές πληροφοριών για την ενέργεια και συνεργάζονται σε διμερές, περιφερειακό και πολυμερές επίπεδο για την προώθηση ανοικτών και ανταγωνιστικών αγορών, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, την προώθηση επιστημονικά τεκμηριωμένων και διαφανών ρυθμίσεων και τη συζήτηση τομέων συνεργασίας σε θέματα ενέργειας, όπως στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ, μηχανισμών και πρωτοβουλιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΓΕΩΡΓΙΑ, ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 6.1

Συνεργασία στον τομέα της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης

Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται, μεταξύ άλλων, στους ακόλουθους τομείς:

- α) γεωργική πολιτική και πολιτική αγροτικής ανάπτυξης·
- β) προοπτικές της γεωργικής αγοράς·
- γ) βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και δράση για το κλίμα·
- δ) βιώσιμη και ανθεκτική γεωργία μέσω της προώθησης της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις «αρχές για υπεύθυνες επενδύσεις στη γεωργία και στα συστήματα τροφίμων» και τις «προαιρετικές κατευθυντήριες γραμμές για την υπεύθυνη διαχείριση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος γης, των αλιευμάτων και των δασών στο πλαίσιο της εθνικής επισιτιστικής ασφάλειας» της Επιτροπής για την Παγκόσμια Επισιτιστική Ασφάλεια·
- ε) προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης μέσω της ανάπτυξης ικανοτήτων σε θέματα που σχετίζονται με το εμπόριο, συμπεριλαμβανομένων των γεωγραφικών ενδείξεων ως δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας·

- στ) βιολογική γεωργία·
- ζ) έρευνα και καινοτομία·
- η) οργάνωση και ανάπτυξη βιώσιμων διαδικασιών παραγωγής στον αγροδιατροφικό τομέα (γεωργία και κτηνοτροφία)·
- θ) οργάνωση και παραγωγική ανάπτυξη των αγροτικών κοινοτήτων·
- ι) επισιτιστική ασφάλεια·
- ια) πρόληψη της απώλειας μετά τη συγκομιδή και της σπατάλης τροφίμων·
- ιβ) εφαρμοσμένη έρευνα για την παραγωγή και τη διαχείριση γεωργικών και ζωικών προϊόντων· και
- ιγ) μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.

ΑΡΘΡΟ 6.2

Θαλάσσιες υποθέσεις και αλιεία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διατήρησης καθώς και της βιώσιμης και υπεύθυνης διαχείρισης της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και άλλων θαλάσσιων δραστηριοτήτων και τη συμβολή τους στην παροχή οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών ευκαιριών για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν τον διάλογο και τη συνεργασία σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος στους τομείς της αλιείας και των θαλάσσιων υποθέσεων.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη, κατά τρόπο που συνάδει με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους:
- α) συμβάλλουν στη βελτίωση του παγκόσμιου συστήματος διακυβέρνησης των ωκεανών, μεταξύ άλλων με την κάλυψη των κανονιστικών κενών και των κενών εφαρμογής και την προώθηση της επικύρωσης και της εφαρμογής των σχετικών πράξεων στους τομείς των θαλάσσιων και αλιευτικών δραστηριοτήτων με τρίτες χώρες·
 - β) θεσπίζουν αποτελεσματικά μέτρα παρακολούθησης, ελέγχου και επιτήρησης, όπως προγράμματα παρατηρητών, συστήματα παρακολούθησης σκαφών, έλεγχο μεταφορτώσεων, επιθεωρήσεις εν πλω και στο κράτος λιμένα, και συναφείς κυρώσεις, με στόχο τη διατήρηση των ιχθυοαποθεμάτων και την πρόληψη της υπεραλίευσης·
 - γ) διατηρούν ή θεσπίζουν δράσεις και να συνεργάζονται για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης (στο εξής: ΠΑΑ) αλιείας, στην οποία περιλαμβάνεται, ανάλογα με την περίπτωση, η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες της ΠΑΑ αλιείας στα ύδατά τους και η υλοποίηση πολιτικών και μέτρων για τον αποκλεισμό προϊόντων της ΠΑΑ αλιείας από τις εμπορικές ροές και τις δραστηριότητες ιχθυοκαλλιέργειας·
 - δ) συνεργάζονται με περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας στις οποίες αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη είναι μέλη, παρατηρητές ή συνεργαζόμενα μη συμβαλλόμενα μέρη (και, ανάλογα με την περίπτωση, στο πλαίσιο των οργανώσεων αυτών), με στόχο την επίτευξη χρηστής διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη λήψης επιστημονικά τεκμηριωμένων αποφάσεων και τη συμμόρφωση με αυτές τις αποφάσεις στις εν λόγω οργανώσεις·

- ε) προάγουν την ανάπτυξη βιώσιμων διαδικασιών παραγωγής, οι οποίες είναι περιβαλλοντικά υπεύθυνες και οικονομικά ανταγωνιστικές, στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας γλυκών υδάτων και της θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας·
- στ) ενισχύουν την ασφάλεια και την προστασία των ωκεανών·
- ζ) μειώνουν τις πιέσεις στους ωκεανούς, μεταξύ άλλων μέσω της καταπολέμησης των θαλάσσιων απορριμμάτων·
- η) προωθούν τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων περιοχών·
- θ) υποστηρίζουν τη θαλάσσια έρευνα και τη βιοτεχνολογία· και
- ι) ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές για τη βιώσιμη ανάπτυξη των θαλάσσιων οικονομικών δραστηριοτήτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος για τα συμβαλλόμενα μέρη, όπως η ωκεάνια ενέργεια, ο παράκτιος και θαλάσσιος τουρισμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΑΡΘΡΟ 7.1

Μακροοικονομικές πολιτικές

Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν τον διάλογο μεταξύ των αρχών τους σχετικά με τις μακροοικονομικές πολιτικές και τάσεις και προωθούν την ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων σχετικά με αυτές.

ΑΡΘΡΟ 7.2

Επιχειρήσεις και βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (στο εξής: ΜΜΕ) και προωθούν, κατά περίπτωση, την οριζόντια συνεργασία στον τομέα της βιομηχανικής πολιτικής. Η συνεργασία συνίσταται σε:

- α) προώθηση των επαφών μεταξύ οικονομικών φορέων, ενθάρρυνση κοινών επενδύσεων και δημιουργία κοινών επιχειρήσεων και δικτύων πληροφοριών μέσω των υφισταμένων οριζόντιων προγραμμάτων·

- β) ανταλλαγή πληροφοριών και πείρας όσον αφορά τη δημιουργία πλαισίου προϋποθέσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και όσον αφορά διαδικασίες που σχετίζονται με τη σύσταση ΜΜΕ·
- γ) διευκόλυνση των δραστηριοτήτων που αναπτύσσουν ΜΜΕ και των δύο πλευρών·
- δ) ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών για τη Βιομηχανία 4.0· και
- ε) προώθηση της κοινωνικής ευθύνης και της λογοδοσίας των επιχειρήσεων και ενθάρρυνση υπεύθυνων επιχειρηματικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη διευκολύνουν τις σχετικές δραστηριότητες συνεργασίας που αναλαμβάνει ο ιδιωτικός τομέας.

ΑΡΘΡΟ 7.3

Επιχειρήσεις και ανθρώπινα δικαιώματα

Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν την εταιρική κοινωνική ευθύνη, σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα, όπως οι κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τη δέουσα επιμέλεια όσον αφορά την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά, σε εθνικό επίπεδο, καθώς και την ανάπτυξη ικανοτήτων και την ανταλλαγή πείρας σε διεθνές επίπεδο.

ΑΡΘΡΟ 7.4

Πρώτες ύλες

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι μια διαφανής προσέγγιση που βασίζεται στην αγορά αποτελεί τον καλύτερο τρόπο για να δημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες για άμεσες ξένες επενδύσεις στην παραγωγή και στο εμπόριο πρώτων υλών.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τη συνεργασία σε θέματα που αφορούν τις πρώτες ύλες εντός των σχετικών περιφερειακών ή πολυμερών πλαισίων ή μέσω διμερούς διαλόγου κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών, με βάση τα αμοιβαία συμφέροντα. Η εν λόγω συνεργασία αποσκοπεί στην άρση των εμποδίων στο εμπόριο πρώτων υλών εντός αυτών των πλαισίων, στην ενίσχυση ενός βασιζόμενου σε κανόνες παγκόσμιου πλαισίου για το εμπόριο πρώτων υλών, στην προώθηση της διαφάνειας στις παγκόσμιες αγορές πρώτων υλών και στη συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη.
3. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με:
 - α) την προσφορά και τη ζήτηση, τα διμερή εμπορικά και επενδυτικά ζητήματα, καθώς και τα θέματα διεθνούς εμπορίου·
 - β) τα δασμολογικά και μη δασμολογικά εμπόδια στις πρώτες ύλες, στις συναφείς υπηρεσίες και στις επενδύσεις·
 - γ) τα αντίστοιχα κανονιστικά πλαίσια των συμβαλλόμενων μερών·
 - δ) τις τεχνολογίες που εφαρμόζονται στις διαδικασίες παραγωγής και στη χρήση πρώτων υλών· και
 - ε) τις βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη της εξορυκτικής βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων της πολιτικής στον τομέα των ορυκτών, του καθορισμού χρήσεων γης, των διαδικασιών αδειοδότησης, της διαφάνειας και της διακυβέρνησης.

ΑΡΘΡΟ 7.5

Στατιστικές

Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται στον τομέα των στατιστικών, ιδίως μέσω της ενεργού προώθησης της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει:

- α) την αυξημένη συμμετοχή σε διεθνείς συναντήσεις υψηλού επιπέδου σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος·
- β) την εναρμόνιση των στατιστικών μεθοδολογιών για τη βελτίωση της συγκρισιμότητας των δεδομένων· και
- γ) την παραγωγή και τη διάδοση επίσημων στατιστικών και την ανάπτυξη δεικτών.

ΑΡΘΡΟ 7.6

Μεταφορές

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται και ενισχύουν τον διάλογο σε όλους τους συναφείς τομείς της πολιτικής μεταφορών, μεταξύ των οποίων η ολοκληρωμένη πολιτική μεταφορών, με στόχο τη βελτίωση της κυκλοφορίας εμπορευμάτων και επιβατών, την προώθηση της ασφάλειας και της προστασίας των θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορών και την προστασία του περιβάλλοντος και την αύξηση της αποτελεσματικότητας των οικείων συστημάτων μεταφορών.

2. Η εν λόγω συνεργασία και ο διάλογος μπορεί να περιλαμβάνουν:
- α) την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τις αντίστοιχες οικείες πολιτικές μεταφορών·
 - β) την ενίσχυση των αεροπορικών σχέσεων μεταξύ του Μεξικού και της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της διερεύνησης της δυνατότητας σύναψης ειδικής συμφωνίας για τις αεροπορικές μεταφορές·
 - γ) την προώθηση των στόχων της άνευ περιορισμών πρόσβασης στις αγορές και στις συναλλαγές διεθνών θαλάσσιων μεταφορών με βάση τον θεμιτό ανταγωνισμό και σε εμπορική βάση·
 - δ) τη διευκόλυνση των θαλάσσιων μεταφορών, των αλυσίδων εφοδιαστικής και των πολυτροπικών μεταφορών για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και των οικονομικών σχέσεων·
 - ε) την προώθηση θεμάτων μεταφορών που σχετίζονται με το περιβάλλον·
 - στ) τη διευκόλυνση του διαλόγου εμπειρογνομόνων και της συνεργασίας στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ στον τομέα των μεταφορών· και
 - ζ) την υποστήριξη της διασυνοριακής ηλεκτρονικής ροής πληροφοριών με στόχο την προώθηση ενός δυναμικού περιβάλλοντος για αποτελεσματικές και οικονομικά αποδοτικές υπηρεσίες μεταφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 8.1

Εκπαίδευση

Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τη συνεργασία και τον διάλογο σε σχετικούς τομείς της εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων με:

- α) την ενίσχυση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- β) την αύξηση της κινητικότητας των σπουδαστών, των ερευνητών και των πανεπιστημιακών και του διοικητικού προσωπικού των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης· και
- γ) την προώθηση της ανάπτυξης ικανοτήτων στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης των μηχανισμών για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και των περιόδων φοίτησης στο εξωτερικό.

ΑΡΘΡΟ 8.2

Πολιτισμός

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται στο πλαίσιο σχετικών διεθνών φόρουμ, ιδίως της Εκπαιδευτικής, Επιστημονικής και Επιμορφωτικής Οργάνωσης των Ηνωμένων Εθνών (στο εξής: UNESCO), με σκοπό την επιδίωξη κοινών στόχων και την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της σύμβασης για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων, που εγκρίθηκε από τη Γενική Διάσκεψη της UNESCO στο Παρίσι στις 20 Οκτωβρίου 2005.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τη στενότερη συνεργασία στους τομείς και στους κλάδους του πολιτισμού και της δημιουργίας, συμπεριλαμβανομένων των αναδυόμενων και νέων τεχνολογιών και των οπτικοακουστικών μέσων, ώστε να ενισχύσουν, μεταξύ άλλων, την αμοιβαία κατανόηση και γνώση των αντίστοιχων πολιτισμών τους.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τις πολιτιστικές ανταλλαγές και αναλαμβάνουν κοινές πρωτοβουλίες σε διάφορους πολιτιστικούς τομείς βάσει των διαθέσιμων πλαισίων συνεργασίας.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τη συνεργασία και τις κοινές πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τη δημιουργία, την προώθηση και τη διάδοση ψηφιακού περιεχομένου στον καλλιτεχνικό και πολιτιστικό τομέα εντός νομικού πλαισίου που αναγνωρίζει και εκτιμά το έργο των δημιουργών, ως τρόπο ενίσχυσης της καθολικής πρόσβασης στον πολιτισμό και στις συνιστώσες του.

5. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενθαρρύνουν τον διαπολιτισμικό διάλογο μεταξύ των αντίστοιχων οικείων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και μεταξύ μεμονωμένων ατόμων.
6. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τον ρόλο που διαδραματίζει ο πολιτισμός τόσο ως καταλύτης όσο και ως κινητήρια δύναμη της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής διάστασης της πρόληψης των συγκρούσεων και της βιώσιμης ανάπτυξης, με δεδομένο ότι οι κλάδοι του πολιτισμού και της δημιουργικότητας αποτελούν μείζονες κινητήριες δυνάμεις των οικονομιών των ανεπτυγμένων και των αναπτυσσόμενων χωρών.

ΑΡΘΡΟ 8.3

Απασχόληση και κοινωνικά ζητήματα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και η προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας θα πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο των πολιτικών απασχόλησης και των κοινωνικών πολιτικών.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη σέβονται και προωθούν τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία που ορίζονται στη Διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (στο εξής: ΔΟΕ) σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα στην εργασία, η οποία εγκρίθηκε από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας στη Γενεύη στις 18 Ιουνίου 1998, και στις αντίστοιχες συμβάσεις της ΔΟΕ στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία στον τομέα της απασχόλησης, του κοινωνικού διαλόγου και των κοινωνικών υποθέσεων και προωθούν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την απασχόληση, την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, τα εργασιακά ζητήματα και την κοινωνική προστασία.

ΑΡΘΡΟ 8.4

Εκθετικές τεχνολογικές αλλαγές

Τα συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν διδάγματα και βέλτιστες πρακτικές για την αποτελεσματική και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των επιπτώσεων των εκθετικών τεχνολογικών αλλαγών, της αυτοματοποίησης και των επιπτώσεών της στην πλήρη υλοποίηση των ΣΒΑ.

ΑΡΘΡΟ 8.5

Κοινωνική συνοχή και ένταξη

Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω της μείωσης της φτώχειας σε όλες τις μορφές, της ανισότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού, με σκοπό την επίτευξη των ΣΒΑ σε παγκόσμιο επίπεδο και την προώθηση της δίκαιης παγκοσμιοποίησης, της πλήρους απασχόλησης και της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους τους άνδρες και τις γυναίκες, μεταξύ άλλων μέσω:

α) της ενίσχυσης των συστημάτων κοινωνικής προστασίας·

- β) της ενθάρρυνσης της ίσης πρόσβασης και της απαγόρευσης των διακρίσεων στις κοινωνικές πολιτικές·
- γ) της προώθησης της καινοτομίας για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές και της προώθησης του διαλόγου και της έρευνας στον τομέα αυτόν· και
- δ) της προώθησης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας για την ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας.

ΑΡΘΡΟ 8.6

Υγεία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται στον τομέα της δημόσιας υγείας, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης και της προαγωγής της υγείας, ώστε να αυξήσουν το επίπεδο ασφάλειας της δημόσιας υγείας και να προωθήσουν την καθολική κάλυψη υγείας.
2. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει:
 - α) ανταλλαγή πληροφοριών και συνεργασία σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος·
 - β) προώθηση της εφαρμογής διεθνών συμφωνιών για την υγεία· και
 - γ) διευκόλυνση των ανταλλαγών, των υποτροφιών και των προγραμμάτων κατάρτισης στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 8.7

Τουρισμός

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται στον τομέα του τουρισμού. Η συνεργασία αυτή αποσκοπεί πρωτίστως στη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών ώστε να διασφαλιστεί η ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού και να στηριχθεί η δημιουργία θέσεων εργασίας και η οικονομική ανάπτυξη.
2. Η συνεργασία αυτή επικεντρώνεται:
 - α) στη διασφάλιση και στη μέγιστη αξιοποίηση του δυναμικού της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς·
 - β) στις πρακτικές που προωθούν τον υπεύθυνο τουρισμό και τον σεβασμό των τοπικών κοινοτήτων·
 - γ) στην ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με δράσεις για τη βελτίωση δεξιοτήτων και ικανοτήτων στον τομέα του τουρισμού·
 - δ) στην προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας για τους δημιουργικούς κλάδους και την καινοτομία στον τομέα του τουρισμού· και
 - ε) στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών με σκοπό την ενσωμάτωση των αρχών της βιωσιμότητας, ιδίως της βιοποικιλότητας, στον τουρισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΡΕΥΝΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΡΘΡΟ 9.1

Έρευνα και καινοτομία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται στον τομέα της επιστημονικής έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας με βάση το αμοιβαίο συμφέρον και το αμοιβαίο όφελος και σύμφωνα με την αντίστοιχη οικεία νομοθεσία. Η συνεργασία αυτή αποσκοπεί στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων κοινωνικών προκλήσεων, στην επίτευξη επιστημονικής αριστείας, στη βελτίωση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, καθώς και στην ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, με αποτέλεσμα μακροχρόνιες εταιρικές σχέσεις. Τα συμβαλλόμενα μέρη προάγουν τον πολιτικό διάλογο σε διμερές και περιφερειακό επίπεδο και χρησιμοποιούν συμπληρωματικά τα διάφορα μέσα τους, μεταξύ των οποίων και τις συμφωνίες επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν:

- α) να βελτιώσουν τις συνθήκες για την κινητικότητα των ερευνητών, των επιστημόνων, των εμπειρογνομόνων, των σπουδαστών και των επιχειρηματιών, καθώς και για τις διασυνοριακές μεταφορές υλικού και εξοπλισμού·

- β) να διευκολύνουν την αμοιβαία πρόσβαση στα προγράμματα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας και της καινοτομίας (στο εξής: ΕΤΚ), στις ερευνητικές υποδομές και εγκαταστάσεις, στις δημοσιεύσεις και στα επιστημονικά δεδομένα·
- γ) να ενισχύσουν τη συνεργασία σε δραστηριότητες προτυποποιητικής έρευνας και τυποποίησης· και
- δ) να προάγουν κοινές αρχές για την επίτευξη επαρκούς και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας και επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε έργα έρευνας και καινοτομίας.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν τις ακόλουθες δραστηριότητες που αναλαμβάνουν κυβερνητικοί οργανισμοί, δημόσια και ιδιωτικά ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οργανισμοί και δίκτυα καινοτομίας και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ:

- α) κοινές πρωτοβουλίες για την ευαισθητοποίηση σχετικά με προγράμματα επιστήμης, τεχνολογίας, καινοτομίας και ανάπτυξης ικανοτήτων, καθώς και ευκαιρίες συμμετοχής στα προγράμματα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους·
- β) κοινές συσκέψεις και συναντήσεις εργασίας με στόχο την ανταλλαγή πληροφοριών, βέλτιστων πρακτικών και τον προσδιορισμό τομέων για κοινή έρευνα·
- γ) κοινές ερευνητικές δράσεις σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος·
- δ) αμοιβαία αναγνωρισμένη εκτίμηση και αξιολόγηση της επιστημονικής συνεργασίας, καθώς και διάδοση των αντίστοιχων αποτελεσμάτων.

ΑΡΘΡΟ 9.2

Ψηφιακή οικονομία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (στο εξής: ΤΠΕ) αποτελούν βασικά στοιχεία της σύγχρονης ζωής και είναι ζωτικής σημασίας όσον αφορά τη συμβολή τους στην ενίσχυση των πληροφοριών και των γνώσεων στην κοινωνία, προκειμένου να ενισχυθεί η οικονομική, εκπαιδευτική και κοινωνική ανάπτυξη. Τα συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν απόψεις σχετικά με τις αντίστοιχες πολιτικές τους στον εν λόγω τομέα.
2. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει:
 - α) ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις διάφορες πτυχές της πολιτικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά, ιδίως τις πολιτικές και τη ρύθμιση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στις οποίες περιλαμβάνονται η πρόσβαση σε ευρυζωνικές υπηρεσίες, η προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, η ανοικτή διακυβέρνηση, τα ανοικτά δεδομένα, η ασφάλεια του διαδικτύου, η ηλεκτρονική υγεία και η ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών·
 - β) προώθηση των ΤΠΕ ως μέσων για την προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης, της κοινωνικής και ψηφιακής ένταξης και της πολιτιστικής πολυμορφίας, με έμφαση στο επιχειρηματικό πνεύμα και στη συμμετοχική συνεργατική εργασία, καθώς και τόνωση της συνδεσιμότητας στα σχολεία και ανάπτυξη ερευνητικών και πανεπιστημιακών δικτύων·
 - γ) ανάπτυξη της διασύνδεσης και της διαλειτουργικότητας των ερευνητικών δικτύων, των υποδομών και των υπηρεσιών πληροφορικής και επιστημονικών δεδομένων, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό πλαίσιο·

- δ) συνεργασία στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των υπηρεσιών εμπιστοσύνης, όπως η ηλεκτρονική υπογραφή και η ηλεκτρονική ταυτοποίηση (eID), με έμφαση στην ανταλλαγή αρχών πολιτικής, πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης, την προώθηση δημόσιων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, τη βελτίωση της οργανωτικής αποδοτικότητας και τη διαφανή διαχείριση των δημόσιων πόρων·
- ε) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα πρότυπα, τη διαπίστωση της συμμόρφωσης και την έγκριση τύπου· και
- στ) προώθηση της ανταλλαγής και της κατάρτισης ειδικών, ιδίως, νέων επαγγελματιών.